

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Každých 30 vteřin ve světě umírá člověk na onemocnění související s hepatitidou, varuje WHO. Situaci v ČR označuje za relativně příznivou

Každoročně je 28. červenec, den narození objevitele viru hepatitidy B a nositele Nobelovy ceny Prof. Barucha Samuel Blumberga, označován za Světový den hepatitidy. Nákaza viru hepatitidy může mít i závažný průběh, přejít do chronického stadia a vést ke vzniku cirhózy a karcinomu jater. Heslem letošního dne je "Hepatitida nečeká". Každých 30 vteřin umírá ve světě člověk na onemocnění související s hepatitidou, a to i v krizové době pandemie covidu-19. V porovnání s řadou států regionu WHO/EURO (53 států) je situace ve výskytu virových hepatitid v ČR relativně příznivá.

Známo je pět hlavních virů vyvolávajících hepatitidy - A, B, C, D a E. "Asi nejznámější je v Česku typ A, přezdívaný také nemoc špinavých rukou. Nejzávažnějším onemocněním jsou ale hepatitidy B a C, které celosvětově vedou k více než milionu úmrtí a 3 milionům nových infekcí ročně. Společným znakem těchto dvou typů je přenos infikovanou krví a tělesnými tekutinami. Nejčastěji se lidé nakazí při sexuálním kontaktu nebo injekčním užíváním drog. Rizikové mohou být například i aktivity jako tetování či piercing, pokud nejsou prováděny za dodržení potřebných hygienických podmínek," uvádí ředitelka Státního zdravotního ústavu MUDr. Barbora Macková.

Co se týká aktuální situace v ČR, nejvíce případů zaznamenáváme u virové hepatitidy C (VHC). Ročně se jí nakazí kolem tisícovky Čechů, za rok 2020 to bylo konkrétně 771 lidí. U hepatitidy A (VHA) se počet hlášených nálezů v posledních letech pohyboval průměrně ve stovkách (183 v roce 2020), u hepatitidy B (VHB) pak v desítkách případů pro akutní VHB (27 případů v roce 2020) a stovkách případů pro chronickou VHB (142 případů v roce 2020).

"Závažnost průběhu onemocnění se liší jednak dle typu hepatitidy a jednak dle podmínek ze strany pacienta - věku, fyzické kondice a zdravotního stavu. Virovým hepatitidám A a B lze předcházet očkováním a vakcíny jsou dostupné všem. Proti hepatitidě B je očkování v České republice součástí rutinního očkovacího kalendáře a hrazeno ze zdravotního pojištění. Očkují se děti v prvním roce života a také rizikové skupiny osob," připomíná dále MUDr. Barbora Macková.

Virové hepatitidě C, které je v ČR evidováno nejvíce, očkováním předcházet nelze. Většinou probíhá jako mírné onemocnění, často je diagnostikována náhodně, například při preventivních prohlídkách. Až v 80 % může po letech, pokud není diagnostikována (během 20 - 30 let) přejít do chronicity s vývojem cirhózy nebo karcinomu jater, a to až u 30% nemocných. Chronicky nemocný také představuje zdroj infekce pro okolí. Virus se přenáší nejčastěji kontaminovanou krví a v posledních letech se jedná převážně o problém injekčních uživatelů drog, kteří tvoří až 80 % všech nemocných. Existuje účinná antivirová léčba, která může vyléčit přes 95% infikovaných.

Mezi důvody, proč právě typ C i v České republice počtem případů převažuje, patří dlouhé intervaly od infikování do projevu klinických příznaků nemoci a také fakt, že klinické příznaky bývají mírné. Nemoc tedy bývá rozpoznána později než by bylo pro pacienta i prevenci šíření nákazy žádoucí. V naší zemi také máme poměrně vysoké procento injekčních uživatelů drog, podle dostupných údajů kolem 45 tisíc

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

(www.drogy-info.cz).

Výskyt virových hepatitid v ČR leden - prosinec 2011 -2020

Porovnání se stejným obdobím v letech 2011-2019 (počet případů)

Zdroj: <http://www.szu.cz/publikace/data/2020>

Informace o jednotlivých typech virových hepatitid také na:

<http://www.szu.cz/tema/prevence/hepatitidy-1>

Světová zdravotnická organizace (WHO) a Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) mají v plánu eliminovat virovou hepatitidu jako nebezpečí pro veřejné zdraví do roku 2030. WHO odhaduje, že na světě žije přes 300 miliónů lidí s chronickou hepatitidou B nebo C, z toho v Evropském regionu 14 miliónů s hepatitidou B a 12 miliónů s hepatitidou C. Každoročně v regionu WHO/Euro zemře přes 107 000 nemocných. Více informací zde: <https://www.who.int/campaigns/world-hepatitis-day/2021>